

Notitie

Datum: 23 oktober 2025
Aan: Bestuur GGD
Van: MT JGZ
Onderwerp: Voornemen te stoppen met Leerplichtadvies
Bijlage: [Gemeenschappelijke Regeling GGD Brabant-Zuidoost | Lokale wet- en regelgeving](#)

12 mei 2025 heeft het MT JGZ bij de directie van de GGD aangegeven te willen stoppen met leerplichtadvies en voorgesteld dit mee te nemen in de kerntakediscussie. Deze notitie dient als onderbouwing op dit voornemen. De JGZ vraagt van het bestuur een akkoord op dit voorgenomen besluit.

1.	Wat ging vooraf	1
2.	Procesverbetering en druk op medische formatie	1
3.	Verhoging kostprijs	2
4.	Klantontevredenheid	2
5.	Geen wettelijke taak GGD e/o JGZ	2
6.	Minder passend preventieve opdracht JGZ	3
7.	Alternatieven voor gemeentes	3
8.	Cijfers leerplichtadvies	3
9.	Eventueel proces na stopzetten	4

1. Wat ging vooraf

In 2009 is de GGD gestart met Leerplichtadvisering. In 2022 en 2023 heeft het MT JGZ stil gestaan bij Leerplichtadvisering. In dec. 2022 heeft het MT geconcludeerd leerplichtadvisering vooralsnog (in afwachting van nieuwe wetgeving) te continueren, maar dat het wel kostendekkend moest worden. Een jaar later, in december 2023 werd duidelijk dat de huidige registratie van leerplichtadvies dossiers waarschijnlijk niet meer zou voldoen aan de privacy wetgeving en dat een ander systeem nodig was. Het MT heeft toen besloten te investeren in het kostendekkend krijgen van leerplichtadvies en in afwachting hiervan vooralsnog niet te investeren in een nieuw registratiesysteem.

2. Procesverbetering en druk op medische formatie

Vanaf januari 2024 is de JGZ gestart met het meer efficiënt inrichten van het proces rondom leerplichtadvies en is er een aandachtsfunctionaris aangesteld om dit mede te stroomlijnen. Inmiddels was er in 2024 een flinke achterstand ontstaan in het beoordelen van dossiers en liepen de wachttijden flink op. Als eerst stap heeft de JGZ geïnvesteerd in het uitbreiden van het aantal beoordelaars van leerplichtdossiers zodat er meer continuïteit geboden kon worden en de workload beter verdeeld werd.

Daarnaast hebben ook enkele Verpleegkundig Specialisten onder supervisie van een jeugdarts dossiers beoordeeld. Bij een aantal dossier was een verkorte adviesroute mogelijk omdat door het verstrijken van de tijd al bepaalde passende vervolgtrajecten waren ingezet.

In 2024 is een concept proces uitgewerkt naar voorbeeld van het 'ziekteverzuim proces op het VO' dat tot enige taakverlichting voor de beoordelaars zou moeten leiden. Dit proces is uiteindelijk niet verder uitgerold omdat de reeds ingewerkte beoordelaars van leerplichtdossiers nodig waren voor realisatie van het JGZ Basisaanbod Preventie en door de gemeente ingekocht Maatwerk. De JGZ moet momenteel de medische formatie volledig inzetten om te kunnen voldoen aan productieafspraken met de gemeentes. Er is momenteel te weinig medische formatie om ook voldoende ruimte te hebben voor het beoordelen van leerplichtadvies dossiers.

3. Verhoging kostprijs

Leerplichtadvies wordt door 10 gemeentes in Brabant Zuidoost afgenomen. De JGZ heeft met deze gemeentes geen contract- en leveringsafspraken. De JGZ stuurt de leerplichtambtenaar een rekening van de door de JGZ-medewerkers gemaakte uren.

Tijdens het meer efficiënt maken van het proces heeft de JGZ ontdekt dat niet consequent alle uren in rekening werden gebracht bij de beoordeling van de dossiers. Dit is wel verbeterd, maar nog steeds niet sluitend. Hierdoor is de prijs per dossier flink gestegen. Daarnaast fluctueert de prijs flink omdat de complexiteit per dossier verschillend is. Momenteel registreert de JGZ de leerplichtadviesdossier in het Kidos dossier. Op 3 feb. 2025 heeft de privacyofficer van de GGD aangegeven dat dit niet voldoet aan de privacywetgeving en dat de JGZ hiervoor een nieuw separaat registratie systeem moet aanschaffen en inrichten. Er is een offerte opgevraagd door I&A en de initiële kosten bedragen ongeveer €12.000. De kosten van aanschaf, inrichting en onderhoud zal de kostprijs van leerplichtadvies nog verder doen stijgen.

4. Klantontevredenheid

Leerplichtadvies is momenteel een dienst dat de JGZ naar onvoldoende tevredenheid van onze klanten biedt.

Binnen leerplichtadvies zijn onze klanten op de eerste plaats de leerplichtambtenaar die aanvraagt en betaalt, maar ook de ouders, het kind en jeugdhulpaanbieder die het advies nodig hebben om verder te kunnen.

De JGZ heeft de achterstand niet kunnen terugbrengen, de doorlooptijd is hierdoor lang en terwijl de kostprijs wel stijgt.

5. Geen wettelijke taak GGD e/o JGZ

Leerplichtadvisering vindt plaats op grond van Leerplichtwet van 1969. Artikel 5 en artikel 7 stellen dat een jongere op basis lichamelijke of psychische gronden niet geschikt kan zijn om tot een school onderscheidenlijk een instelling te worden toegelaten' en dat dit beoordeeld moet worden door een niet-behandeld arts, een (academisch geschoolde) psycholoog of pedagoog.

Het afgeven van sociaal medische advies voor vrijstelling van leerplicht maakt geen deel uit van de wettelijke taken zoals bepaald in de Wet op Publieke Gezondheid. Het maakt ook geen deel uit van de wettelijke taken in de gemeenschappelijke regeling (zie bijlage). In de gezamenlijke regeling wordt wel het registratiesysteem voor leerlingen benoemd, maar niet de sociaal medische advisering hierbinnen.

In 2022 heeft het MT JGZ de wetswijziging 'terugdringen verzuim' willen afwachten. Alleen deze wetwijziging laat na 3 jaar nog steeds op zich wachten. Dit wetvoorstel zorgt er voor dat scholen meer verantwoordelijkheid krijgen in het voorkomen van schoolverzuim en -uitval, maar heeft naar verwachting beperkte impact op leerplichtadvisering als dienst binnen de JGZ.

6. Minder passend preventieve opdracht JGZ

De JGZ heeft een preventie opdracht. Preventie is het voorkomen van problemen, beginnende problemen en in goede banen leiden en voorkomen dat problemen verergeren en terugkeren. Het afgeven van leerplichtadvies is in die zin geen preventief aanbod. Het enige beperkte preventief onderdeel binnen leerplichtadvies is dat de beoordelaar hiermee zou kunnen voorkomen dat een kind onterecht (te lang) vrijstelling krijgt van leerplicht. Bij bijna alle van dossiers wordt een positief advies afgegeven voor (tijdelijke) leerplicht vrijstelling. De impact die de beoordelaar zou kunnen maken blijkt in praktijk gering.

7. Alternatieven voor gemeentes

De gemeentes die geen leerplichtadvies afnemen bij de JGZ BZO kopen dit in via een particulier bureau of vragen ouders zelf in zee te gaan met een dergelijk bureau. Denk hierbij aan bureaus als Ausems Kerkvliet, Argonaut en MedTadvies. Sociaal medische advisering is een van kerntaken van deze medische bureaus, terwijl het bij de JGZ een neventaak is.

8. Cijfers leerplichtadvies

Momenteel nemen 10 gemeentes in BZO leerplichtadvies af bij de JGZ, nl. Asten, Deurne, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Someren en Waalre. Veruit de meeste aanvragen komen uit Eindhoven en daarna Helmond.

Van jan. t/m jul. 2025 is er binnen de JGZ 389,8 uur in AFAS geschreven voor de beoordeling van leerplichtdossiers. Dit betreffen overwegend uren gemaakt door de medische formatie, zijnde jeugdartsen, verpleegkundig specialisten en vooral gedragswetenschappers. Jeugdartsen zitten in schaal 12, de verpleegkundig specialisten en gedragswetenschappers zitten in schaal 11. Volgens de vastgestelde tarievenlijst resulteert dit in een bedrag van ongeveer €50.000 in 2025.

Van jan. t/m aug. 2025 is €28.000 gedeclareerd bij deze 10 gemeentes. Een dossier wordt gefactureerd bij een gemeente als de beoordeling is afgerond. Dit creëert een klein verschil tussen de gemaakte uren in AFAS en de gefactureerde bedragen. Echter, momenteel is het verschil tussen de kosten en baten veel te groot waardoor er onvoldoende kostendekkend wordt gewerkt. De kostprijs van een dossierbeoordeling varieert van €900 tot €35 per beoordeling. Per maand gaat er een factuur naar de betreffende gemeente, deze varieert van €250 tot €5.000 per gemeente.

Op 11 september 2025 zijn er 98 dossiers waarvoor een leerplichtadvies is aangevraagd en die nog afgegeven moet worden. De doorlooptijd van een dossier (datum aanmelding door leerplichtambtenaar t/m datum van afgifte advies door beoordelaar) varieert van 2 tot 9 maanden.

9. Eventueel proces na stopzetten

Het voornemen is in 2026 te stoppen met het afgeven van leerplichtadvisering. Afhankelijk van de datum waarop het besluit wordt genomen, krijgen de betreffende gemeentes nog 3 maanden of anders wanneer in overeenstemming met de gemeenten, de mogelijkheid om leerplichtsadviezen aan te vragen. In deze periode kunnen de betreffende gemeentes contact op te nemen met de alternatieve aanbieders. Na deze periode neemt de JGZ geen nieuwe leerplichtaanvragen meer aan en handelt alleen nog de resterende dossiers af. De verwachting is dat de JGZ 6 maanden nadat het besluit is genomen geheel kan stoppen met het afgeven van leerplichtadviezen. De JGZ informeert (zodra het bestuur het besluit heeft genomen) de gemeentes die momenteel leerplichtadvies van de JGZ afnemen ontvangen over het proces en verwijst hen ook naar mogelijke alternatieve aanbieders.